

LEERGANG PENSIOENRECHT 2018 - 2019

FACULTEIT RECHTSGELEERDHEID

NIEUWSBRIEF 3 / jaargang 13

Prof. dr. Yves Stevens

Dra. Emma Suzanne van Aggelen

BLIKVANGER

Mijn pensioen: werknemer versus zelfstandige

Arbrb. Antwerpen 15 november 2018, 18/854/A, onuitgeg.

Het werknemerspensioen wordt niet retroactief toegekend (Arbrb. Gent 22 november 2017, 16/2195/A). De werknemer die een nieuwe aanvraag tot toekenning had ingediend, keek enigszins verbaasd op en maakte de opmerking dat het zelfstandigenpensioen wel degelijk retroactief werd toegekend. Deze retroactieve toekenning door de RSVZ, zo merkt de rechter op, staat los van de wetgeving van de werknemers en doet dus niet ter zake.

Wat vertelt de wetgeving ons eigenlijk? In het stelsel van de werknemers gaat een nieuwe beslissing in de maand volgend op die waarin de nieuwe aanvraag is ingediend (art. 21 KB 21 december 1967). In het stelsel van de zelfstandigen zien we een gelijksoortige bepaling, ware het niet dat er een zinnetje aan toegevoegd werd. Als er sprake is van een feit dat een verhoging of toekenning tot gevolg heeft van het pensioen, kan dit toegekend worden met retroactieve werking. De aanvraag hiertoe dient wel te gebeuren binnen drie maanden na het zich voordoen van dit feit of nadat men er kennis van heeft gekregen (art. 151 KB 22 december 1967).

In het vonnis wordt niet ingegaan op deze retroactieve toekenning van het pensioen voor zelfstandigen. De concrete gegevens hieromtrent zijn ons met andere woorden niet bekend. Dit belet evenwel niet de voorliggende regelgeving in een bredere context te plaatsen. De regelgeving inzake wettelijke pensioenen van werknemers en zelfstandigen is door de jaren heen steeds meer naar elkaar toe gegroeid. Sinds de wet Mainhil van 1984 wordt er steeds meer aandacht besteed aan uniformiteit tussen beide stelsels. Voorbeelden hiervan zijn de loopbaanvoorwaarde, de éénheid van loopbaan, de indexatiemechanismes, de uitbetaling en het minimumpensioen. Bepaalde zaken ontsnappen evenwel nog aan de harmoniseringstendens zoals het 'minimumrecht per loopbaanjaar' of de bevoegde administratie voor de toekenning en berekening. Ook in deze nieuwsbrief is een procedureel verschil te vinden, met name de al dan niet retroactieve toekenning. De vraag rijst in welke mate zulke verschillen nog wenselijk zijn. Steeds meer en meer mensen hebben een gemengde carrière. Dat mensen geregeld wijzigen van statuut is vandaag de dag dan ook geen vreemd verschijnsel, al blijft dit nog steeds zijn gevolgen kennen op vlak van het pensioen. In de beide pensioenstelsels kunnen gelijkaardige rechten immers een verschillende behandeling kennen. Dat dit voor mensen naar alle waarschijnlijkheid zeer verwarrend is, behoeft weinig toelichting. De harmoniseringstendens ten gevolge waarvan een aantal belangrijke verschillen reeds opgeheven zijn, heeft al een aantal interessante wijzigingen doorgevoerd. Desalniettemin zijn de problemen hiermee niet van de baan. Is het niet de hoogste tijd voor een ééngemaakt statuut?

ESVA

Inhoudsopgave

EUROPEES HOF VAN JUSTITIE	4
1. Aftrek pensioenbijdrage in Duitse inkomstenbelasting voor Belgische administratie	4
2. Belgische militaire dienst gelijkgesteld bij Europese Commissie	4
GRONDWETTELIJK HOF	5
1. IGO: nieuwe verblijfsvoorwaarde schendt de grondwet	5
2. Geen scheiding van tafel en bed, wel gemachtigd alleen wonen? Geen ongelijke behandeling	6
3. Gunstiger tantième brengt schending van gelijkheidsbeginsel met zich mee	6
HOF VAN CASSATIE: De verjaring van rechtsvordering voortvloeiend uit een verzekeringsovereenkomst gestuit	6
LAGERE RECHTSPRAAK	7
1. Berekeningsbasis van de bruto-beroepsinkomsten bij toegekende arbeid.....	7
2. IGO: verlengd penitentiair verlof met behoud van uitkering	7
3. Fiscaal regime verzekeringsovereenkomsten bedrijfsleider	8
4. Rustpensioen werknemers wordt niet retroactief toegekend	8
5. Geen schuldvergelijking bij ambtshalve afkoop polis levensverzekering door verzekeraar	9
6. Ontslag vóór bevestiging datum vervroegd pensioen	9
7. IGO: leeftijdsvereiste in vernieuwde regelgeving	9
BELGISCHE RECHTSLEER	10
1. Beleggingsverzekeringen in tak 21 en tak 23. Het Zwitsers zakmes inzake vermogensstructurerings	10
2. 'Wijninckxbijdrage' in een nieuw jasje : wellicht meer winnaars dan verliezers	11
3. Duidelijkheid over verjaring	11
4. Leidt het afkopen van studiejaren effectief tot hoger pensioen? Het voorbeeld van doctorandi	11
5. Pensioenkapitalen : ook verlaagd tarief na beëindigen 'volledige loopbaan'	11
6. Cassatie bevestigt niet-terugwerkende kracht WAP	12
7. Le statut matrimonial des pensions complémentaires professionnelles	12
8. Avances sur contrats d'assurance de pension complémentaire professionnelle à des fins immobilières : réservées au cas de pleine propriété de biens immobiliers	12
9. Les conséquences fiscales de la réforme du droit des régimes matrimoniaux en matière d'assurance-vie individuelle.....	12
10. Cruciale sectorale onderhandelingen voor het eenheidsstatuut op het vlak van aanvullende pensioenen ...	13
11. Life & Benefits	13
SELECTIE BUITENLANDSE RECHTSLEER: Frankrijk	13
INTERNATIONAL UPDATE	13
1. Poland approves law creating new occupational pension plans	13
2. Germany implements pension reforms affecting contribution rates and benefits	14
3. Croatia implements pension reform package.....	16

4. Canada implements Canada Pension Plan expansion.....	17
5. Sweden increases investment flexibility for pension buffer funds.....	18
6. France merges private-sector occupational pension programs.....	18
GELEZEN IN HET BELGISCH STAATSBLAD.....	19
1. Omzetting IORP II-richtlijn en wijziging IBP-wet.....	19
2. Wijziging solidariteitsbijdrage zelfstandigen.....	19
3. Verhoging minimumpensioen volledige loopbaan.....	19
4. Basispensioenbijdragevoet lokale besturen en politiezones.....	20
OMBUDSMAN: Gewezen politiek vluchteling krijgt IGO toegekend zonder bewijs afwezigheid pensioenrechten herkomstland.....	21

EUROPEES HOF VAN JUSTITIE

1. Aftrek pensioenbijdrage in Duitse inkomstenbelasting voor Belgische administratie

Een advocaat met Duitse nationaliteit werkt bij een internationaal advocatenkantoor in België. Hij heeft tevens zijn woonplaats in België. Van de nettowinst die hij ontving was 54% afkomstig uit Duitsland, 6,3% uit België en de overige winst uit andere landen. In Duitsland kon hij niet behandeld worden als onbeperkt belastingplichtige.

Om zijn beroep uit te kunnen oefenen diende de advocaat verplicht ingeschreven te zijn bij de orde van advocaten te Keulen en om die reden ook verplicht aan te sluiten bij de pensioeninstelling voor advocaten van Nordrhein-Westfalen (Duitsland). Overeenkomstig de Duitse wetgeving zijn bedienden en zelfstandigen, wanneer ze aangesloten zijn bij een pensioeninstelling voor vrije beroepen, vrijgesteld van de verplichting om zich aan te sluiten bij een wettelijk pensioenstelsel in Duitsland. De advocaat betaalde zowel verplichte als vrijwillige bijdragen aan de pensioeninstelling in Duitsland. Daarnaast had hij een particuliere pensioenverzekering in Duitsland afgesloten waarvoor hij eveneens premies betaalde.

Wat de inkomstenbelasting betreft, is het verzoek om aftrek uitgaande van de advocaat in Duitsland geweigerd. De uitgaven houden verband met de categorie van 'bijzondere uitgaven'. De aftrek van dergelijke 'bijzondere uitgaven' is echter uitgesloten indien er sprake is van een beperkte belastingplicht. Ze kunnen evenmin afgetrokken worden als beroepskosten of als lasten van de bedrijfsvoering.

Een niet-ingezeten belastingplichtige die in Duitsland aan inkomstenbelasting is onderworpen op grond van een beperkte belastingplicht, kan met andere woorden de verplichte bijdragen die in rechtstreeks verband staan met de beroepsactiviteit en die hij betaalt aan een pensioeninstelling zoals *in casu* voorhanden, niet aftrekken van de inkomstenbelasting (ook niet in verhouding tot het gedeelte van de inkomsten dat in die lidstaat belastbaar is). Een ingezeten belastingplichtige heeft deze mogelijkheid tot aftrek daarentegen wel. Het Hof van Justitie wijst erop dat een dergelijke regeling niet in overeenstemming is met het Unierecht.

Voor wat betreft de vrijwillige bijdrage en de bijdragen betaald voor de particuliere pensioenverzekering, is de situatie anders. Het feit dat een niet-ingezeten belastingplichtige geen mogelijkheid heeft tot aftrek van deze bijdragen van de inkomstenbelasting terwijl een ingezeten belastingplichtige dit wel heeft, is volgens het Hof geen schending van het Unierecht.

HvJ 6 december 2018, C-480/17.

2. Belgische militaire dienst gelijkgesteld bij Europese Commissie

Een werknemer in België trad op een bepaald moment in dienst als ambtenaar bij de Europese Commissie. Hij bleef bij de Europese Commissie werkzaam tot zijn pensionering, zij het met onderbreking van één jaar. Tijdens dit jaar vervulde hij zijn militaire dienstplicht in België.

Hij ontvangt enerzijds een pensioenregeling uit de Europese Unie en anderzijds een pensioen uit de Belgische pensioenregeling voor werknemers. De verplichte militaire dienst wordt voor de berekening van zijn pensioen niet

in aanmerking genomen (niet voor de berekening van het pensioen van de Unie en ook niet voor de berekening van het Belgisch pensioen).

Indien hij zijn loopbaan in België zou hebben voortgezet als werknemer, ambtenaar of zelfstandige, zou zijn verplichte diensttijd wel degelijk hebben meegeteld voor de berekening van zijn pensioen. Ook indien zijn loopbaan in een andere lidstaat zou hebben voortgezet, zou de diensttijd mee opgenomen zijn. In de Belgische wetgeving is immers voorzien in een gelijkstelling (onder bepaalde voorwaarden) van de tijdvakken in militaire dienst met tijdvakken van daadwerkelijk gepresteerde arbeid in loondienst. Het feit dat hij ambtenaar was van de Europese Unie op het ogenblik van zijn militaire diensttijd en ook daarna, belet met andere woorden dat de in België verrichte militaire diensttijd meegenomen wordt in de berekening van zijn Belgisch pensioen. Er is immers geen regelgeving die in een dergelijke situatie een gelijkstelling voorziet in de tijdvakken in militaire dienst met tijdvakken van daadwerkelijk gepresteerde arbeid in loondienst. Het Hof van Justitie wijst erop dat dit niet in overeenstemming is met het Unierecht.

HvJ 13 februari 2019, C-179/18.

GRONDWETTELIJK HOF

1. IGO: nieuwe verblijfsvoorwaarde schendt de grondwet

De inkomensgarantie voor ouderen is erop gericht een minimuminkomen te waarborgen indien de bestaansmiddelen van de betrokkene onvoldoende blijken te zijn. Met de wet van 27 januari 2017 wordt de voorwaarde opgelegd dat men gedurende 10 jaar, waarvan minstens 5 jaar ononderbroken, in België moet hebben verbleven. Deze voorwaarde geldt voor alle IGO-gerechtigden.

Het is deze nieuw ingevoerde voorwaarde die door het Grondwettelijk Hof wordt vernietigd. De vereiste dat men gedurende 10 jaar (waarvan minstens 5 jaar ononderbroken) in België moet hebben verbleven, kan niet verantwoord worden door redenen die verband houden met het algemeen belang. Zo wordt onder meer niet duidelijk in welk opzicht deze voorwaarde 'sociale shopping' zou kunnen tegengaan. Bovendien wijst het Hof erop dat de Verordening nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels mee in rekening genomen moet worden. De maatregel blijkt evenmin in overeenstemming te zijn met deze verordening.

GwH 23 januari 2019, nr. 6/2019.

Op 21 december 2018 is er een uitspraak geweest van de arbeidsrechtbank van Gent met betrekking tot de verblijfsvoorwaarde. Gezien de verblijfsvoorwaarde niet werd voldaan, werd er geen inkomensgarantie voor ouderen toegekend. In het licht van de daarna volgende rechtspraak van het Grondwettelijk Hof zou deze rechtspraak geen stand houden.

Arbrb. Gent 21 december 2018, 18/483/A, onuitgeg.

2. Geen scheiding van tafel en bed, wel gemachtigd alleen wonen? Geen ongelijke behandeling

Voor statutaire ambtenaren die op rust gesteld zijn wegens hun lichamelijke ongeschiktheid of ambtshalve op rust gesteld zijn, wordt een minimumpensioenbedrag vastgesteld. Dit pensioenbedrag verschilt naargelang het een alleenstaand dan wel een gehuwd persoon betreft.

Iemand die van tafel en bed gescheiden is, wordt als alleenstaand beschouwd. De inkomsten van de echtgenoot worden aldus niet afgetrokken van het gewaarborgd minimum supplement. Dit geldt echter niet voor iemand die bij gerechtelijke beslissing ertoe gemachtigd werd om een afzonderlijke verblijfplaats te betrekken. Deze maatregel is een dringende voorlopige maatregel. Deze maatregel staat los van een echtscheidingsprocedure of een procedure inzake scheiding van tafel en bed.

Het Grondwettelijk Hof oordeelt dat het onderscheid gemaakt tussen enerzijds een persoon gescheiden van tafel en bed (beschouwd als alleenstaande) en anderzijds een persoon bij gerechtelijke beslissing gemachtigd om een afzonderlijke verblijfplaats te betrekken (beschouwd als gehuwde), het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel niet schendt.

[GwH 23 januari 2019, nr. 9/2019.](#)

3. Gunstiger tantième brengt schending van gelijkheidsbeginsel met zich mee

Ten gevolge van de afschaffing in 1993 van de controles aan de binnengrenzen van de Europese Gemeenschap, werden grensdouanebeambten in andere diensten opgenomen. Grensdouaniers van het vroegere niveau 2 werden also in 1993 opgenomen in de motorbrigades van de douane samengesteld uit personeelsleden van het vroegere niveau 3 met een graad van actieve dienst. Zij behouden evenwel de graad in de administratie van oorsprong. Dit is van belang gelet op de berekening van hun rustpensioen.

De berekening blijkt immers te verschillen naargelang men behoort tot personeelsleden van niveau 2 of 3. Voor personeelsleden van niveau 3 blijkt de wetgeving te voorzien in een gunstiger tantième van 1/50 in plaats van 1/60. Personeelsleden van niveau 2 kunnen hier geen gebruik van maken.

Het grondwettelijk Hof ziet in deze maatregel een schending van het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel. Het feit dat de formatie van de personeelsleden van het vroeger niveau 3 van de motorbrigades zal uitdoven, doet hieraan geen afbreuk.

[GwH 31 januari 2019, nr. 11/2019.](#)

HOF VAN CASSATIE: De verjaring van rechtsvordering voortvloeiend uit een verzekeringsovereenkomst gestuit

Overeenkomstig de Wet Landverzekeringsovereenkomst, bedraagt de verjaringstermijn voor elke rechtsvordering voortvloeiend uit een verzekeringsovereenkomst drie jaar. Deze termijn begint te lopen vanaf de dag van het voorval dat het vorderingsrecht doet ontstaan. De verjaring van een dergelijke vordering kan gestuit worden door een schulderkenning in de zin van art. 2248 BW. De verjaring kan bovendien zo vaak gestuit worden als er

stuitingsdaden worden gesteld. Elk van die daden dient wel vóór het verstrijken van de lopende verjaringstermijn te worden gesteld.

HvC 19 januari 2018, C.17.0429, RW 2019, 26, 1028.

LAGERE RECHTSPRAAK

1. Berekeningsbasis van de bruto-beroepsinkomsten bij toegekende arbeid

De FPD kent een gezinspensioen toe. De ontvanger van dit pensioen verklaart dat diens echtgenote een toegelaten beroepsactiviteit zal uitoefenen. Voorts meldt de ontvanger dat hij afstand doet van zijn ziekte-uitkering en iedere beroepsactiviteit gaat stopzetten. De echtgenote blijkt inderdaad een beroepsactiviteit uit te oefenen, maar overschrijdt daarbij het toegelaten grensbedrag. Het gezinspensioen wordt bijgevolg herleidt tot een pensioen als alleenstaande. Tegen deze beslissing wordt beroep aangetekend.

Voor de berekening van de loopbaangegevens werd rekening gehouden met het bruto beroepsinkomen, vóór de afhouding van RSZ en bedrijfsvoorheffing, inbegrepen eindejaarspremie en vakantiegeld. De termijn voor het terugvorderen van ten onrechte uitbetaalde prestaties ingevolge een overschrijding van het toegelaten grensbedrag, is drie jaar. De termijn begint pas te lopen vanaf de eerste juni van het kalenderjaar dat volgt op dit waarin de overschrijding heeft plaatsgevonden.

De arbeidsrechtbank te Antwerpen bevestigt de beslissing van de FPD. Het beroep wordt bijgevolg afgewezen.

Arbrb. Antwerpen 18 oktober 2018, 18/1619/A, onuitgeg.

2. IGO: verlengd penitentiair verlof met behoud van uitkering

De inkomensgarantie voor ouderen wordt geschorst indien de gerechtigde in de gevangenis wordt opgesloten. Deze schorsing geldt evenwel niet indien er sprake is van elektronisch toezicht, onderbreking van de strafuitvoering of voorwaardelijke of voorlopige invrijheidsstelling. Gedetineerden in beperkte detentie met een uitgaansvergunning of in penitentiair verlof ondergaan de schorsing daarentegen wel degelijk. De vraag rijst wat er gebeurt indien er sprake is van een verlengd penitentiair verlof.

De arbeidsrechtbank te Antwerpen gaat dieper in op de maatregel van het verlengd penitentiair verlof. Deze maatregel houdt in dat bepaalde gedetineerden die reeds over het wettelijk geregeld penitentiair verlof beschikken, afwisselend een week thuis en een week in detentie kunnen verblijven. Het is eerder als een sui generis statuut, waarbij de toekenning van het penitentiair verlof als één van de toekenningsvoorwaarden moet worden beschouwd. Puur inhoudelijk, zo stelt de rechtbank, staat de maatregel dicht bij andere modaliteiten, zoals elektronisch toezicht of voorwaardelijke invrijheidsstelling. De interpretatie van de IGO-wetgeving die ertoe leidt dat de toekenning geschorst wordt indien er sprake is van verlengd penitentiair verlof, is dan ook niet correct. De schorsing van de IGO wordt immers gerechtvaardigd doordat de gedetineerde ten laste is van de overheid. Bij verlengd penitentiair verlof is de gedetineerde evenwel maar de helft van de maand ten laste van de overheid. Een integrale schorsing van de IGO is slecht gerechtvaardigd als de tussenkomst van de overheid een evenwaardige

sociale bescherming geniet, hetgeen niet het geval is bij het verlengd penitentiair verlof. De rechtbank komt also tot de conclusie dat men tijdens het regime van verlengd penitentiair verlof kan genieten van de IGO.

Arbrb. Antwerpen 15 november 2018, 18/1754/A, onuitgeg.

3. Fiscaal regime verzekeringsovereenkomsten bedrijfsleider

Tot medio 2012 was een belastingplichtige bezoldigd bedrijfsleider in vennootschap D, opgericht naar Nederlands recht. Zijn werkgever sloot ten voordele van hem twee verzekeringsovereenkomsten af. Bij het bereiken van de leeftijd van 65, namelijk op 1 september 2012, ontving de belastingplichtige diverse verzekeringsuitkeringen. In zijn aangifte gaf hij bedrijfsleidersbezoldigingen aan voor een bedrag van 16 500 EUR en winsten voor een bedrag van 82 973 EUR.

De belastingadministratie is van oordeel dat de belastingplichtige heeft nagelaten om de pensioenen, kapitalen en de afkoopwaarden ten belope van 10 % van de ontvangen verzekeringsuitkeringen aan te geven. Volgens haar gaat het nu eens om overeenkomsten in het kader van een groepsverzekering, dan weer over collectieve pensioenvoorzieningen.

De belastingplichtige beroept zich daarentegen op de vrijstelling van de verzekeringsuitkeringen, stellende dat het sommen betreffen die afkomstig zijn van een individuele levensverzekering waarvan hij de begunstigde is en de enige verzekerde. De verzekeringnemer is de vennootschap D. Hij beweert vrij te kunnen beschikken over de aanspraken vervat in de verzekeringsovereenkomst, met uitsluiting van zijn werkgever.

De betwisting betreft dus het fiscaal regime dat van toepassing is op de in 2012 aan de belastingplichtige uitgekeerde uitkeringen in het kader van verzekeringsovereenkomsten die door zijn werkgever werden aangegaan in zijn voordeel en bijgevolg de wettigheid van de door de verzekeringsmaatschappij ingehouden bedrijfsvoorheffing.

De rechtbank stelt vast dat het fiscaal regime van de verzekeringsuitkeringen afhangt van de aard van de onderschreven overeenkomsten. Beklemtoond wordt dat beide verzekeringsovereenkomsten werden betaald middels werkgeversbijdragen die door vennootschap D ten laste werden genomen. Gezien de algemene voorwaarden omschreven in de verzekeringsovereenkomsten, het opschrift, het reglement en de briefwisseling waarin de verzekeringsmaatschappij verklaarde dat de overeenkomsten werden gesloten met toepassing van het Belgische fiscaal regime van toepassing op groepsverzekeringen, oordeelde de rechtbank dat de verzekeringsovereenkomsten moeten beschouwd worden als collectieve pensioenverzekeringen die niet in het uitsluitende voordeel van de belastingplichtige werden gesloten, maar voor alle leden van het directiecomité met een arbeidsovereenkomst.

Rb. Luik 15 februari 2018, 16/5169/A, FJF 2018, 9, 314.

4. Rustpensioen werknemers wordt niet retroactief toegekend

Op moment dat de werknemer in kwestie de pensioengerechtigde leeftijd bereikt (dit is in 2013), onderzoekt de FPD ambtshalve de pensioengerechtigdheid. Het onderzoek werd echter stopgezet omdat de werknemer schriftelijk

verklaard had te verzaken aan zijn rechten op pensioen. De FPD deelt duidelijk aan de werknemer mee dat hij later een nieuwe aanvraag kan indienen. Er wordt inderdaad een nieuwe aanvraag ingediend op 21 december 2017. Deze aanvraag wordt goedgekeurd en het pensioen wordt toegekend met ingang van 1 januari 2018. De werknemer is van oordeel dat het pensioen retroactief moet worden toegekend vanaf 1 januari 2015.

De arbeidsrechtbank te Antwerpen wijst erop dat in het stelsel van de werknemers het pensioen niet met terugwerkende kracht kan worden verleend. Het feit dat de RSVZ wel met terugwerkende kracht verleent, doet niet ter zake. Dit staat immers los van de wetgeving voor de sector van de werknemers.

Arbrb. Antwerpen 15 november 2018, 18/854/A, onuitgeg.

5. Geen schuldvergelijking bij ambtshalve afkoop polis levensverzekering door verzekeraar

Wanneer een verzekeraar in toepassing van de bepalingen van een levensverzekeringsovereenkomst, ambtshalve overgaat tot de gedeeltelijke afkoop van de polis – en dit ingevolge een gebrek aan betaling door de verzekerde van de verschuldigde interesten op de door de verzekeraar toegestane voorschotten – is er geen sprake van een schuldvergelijking tussen twee schulden.

Zowel in geval van voorschot als in geval van afkoop, betaalt de verzekeraar diens schuld overeenkomstig de modaliteiten van het contract afgesloten tussen partijen.

Noch het voorschot, noch de hieruit verschuldigde interesten bestaan uit schuldvorderingen in hoofde van de verzekeraar. Hij is dan ook niet gehouden, in geval van een procedure tot collectieve schuldenregeling, een aangifte van schuldvordering te verrichten. Hij is gerechtigd om nog na de beschikking van toelaatbaarheid van de vordering tot collectieve schuldenregeling ambtshalve tot de gedeeltelijke afkoop van het contract over te gaan.

Arbh. Brussel 18 april 2018, *Revue Générale des Assurances et des Responsabilités* 2018, 10, 15531.

6. Ontslag vóór bevestiging datum vervroegd pensioen

De toewijzing van een deeltijdse of voltijdse opdracht hangt uitsluitend af van de beslissing van de raad van bestuur van de vrije universiteit. Er kan de vrije universiteit geen fout verweten worden indien die aan een onderwijzend personeelslid, op zijn verzoek, ontslag verleent uit zijn functies. Het feit dat dit gebeurde zonder te wachten op en te beschikken over de bevestiging van de datum van vervroegd pensioen door de bevoegde diensten, doet hieraan geen afbreuk.

Arbh. Brussel 8 juni 2018, *JTT* 2019, nr. 1, 7-11.

7. IGO: leeftijdsvereiste in vernieuwde regelgeving

Een dame blijkt niet gerechtigd te zijn op een overlevingspensioen. Zij voldoet niet aan de leeftijdsvereiste. Om recht te krijgen op een overlevingspensioen dient ze, volgens de nieuwe regelgeving, immers op moment dat haar echtgenoot overleed (30 januari 2016) minstens 45 jaar en 6 maanden oud te zijn. Gezien zij deze leeftijd op dat moment nog niet bereikt had – zij zou op 5 februari 2016 de leeftijd van 45 bereiken – krijgt ze een overgangsuitkering toegekend voor de duur van 2 jaar. Zij heeft een dochter van 20 jaar ten laste. De dame

bekritiseert het leeftijds criterium zoals ingevoerd door de wetgever. Over de manier waarop dit criterium haar benadeeld, treedt ze evenwel niet in detail.

Het arbeidshof te Luik wijst erop dat zij onder de oude regelgeving inderdaad recht zou hebben op een overlevingspensioen. De voorliggende zaak geeft echter geen aanleiding tot het stellen van een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof. De leeftijdsvereiste zoals opgenomen in de nieuwe regelgeving is correct toegepast.

Arbh. Luik 4 december 2018, 16/3611/A, onuitgeg.

BELGISCHE RECHTSLEER

1. Beleggingsverzekeringen in tak 21 en tak 23. Het Zwitsers zakmes inzake vermogensstructurerings

Paul Van Eesbeeck heeft een omstandig werk geschreven waarin beleggingsverzekeringen in tak 21 en tak 23 centraal staan. Beleggingsverzekeringen zijn hooguit een kwarteeuw oud (of jong). Op korte tijd hebben ze een vaste stek gevonden in het bonte landschap van de spaar- en beleggingsproducten. In de beginjaren werd vooral de aantrekkelijke roerende fiscaliteit van de beleggingsverzekering in de verf gezet.

Gaandeweg is het besef gegroeid dat een beleggingsverzekering de loutere beleggingsdimensie overstijgt en dat ze meer in haar mars heeft. Door haar eigenheid – of soms zelfs ‘eigenzinnigheid’ – kan de beleggingsverzekering zich ontpoppen tot een aantrekkelijk instrument inzake vermogensoverdracht en in het zog ook inzake successieplanning, nu eens op autonome wijze, dan weer als kanaliseringinstrument van voorwaarden, lasten en modaliteiten die gekoppeld zijn aan schenkingen.

Gelet op haar veelzijdigheid, waar ze ook haar kracht uit put, heeft de beleggingsverzekering dan ook iets weg van een Zwitsers zakmes inzake vermogensstructurering in de meest brede zin.

De opzet van dit boek bestaat erin om de twee hoofddimensies van de beleggingsverzekeringen te belichten. Enerzijds gaat het over de aspecten die verband houden met de beleggingsdimensies van de beleggingsverzekering, anderzijds de aspecten die verband houden met diens dimensie als instrument voor vermogensoverdracht en successieplanning.

Na de inleiding (hoofdstuk 1), wordt dieper ingegaan op de verschillende soorten belastingen die voor beleggingsverzekeringen gelden in de sfeer van de roerende fiscaliteit (hoofdstuk 2). De bespreking inzake vermogensoverdracht en successieplanning van de beleggingsverzekering wordt opgedeeld in drie delen. De juridische werking van de beleggingsverzekering wordt belicht in een perspectief van vermogensoverdracht (hoofdstuk 3), het toepassingsmechanisme inzake erfbelasting komt uitvoerig aan bod (hoofdstuk 4) en tot slot worden een aantal concrete toepassingen belicht waar beleggingsverzekeringen een toegevoegde waarde kunnen bieden in een perspectief van successieplanning (hoofdstuk 5).

P. VAN EESBEECK, *Beleggingsverzekeringen in tak 21 en tak 23. Het Zwitsers zakmes inzake vermogensstructurerings*, Rotselaar, V&V Publishing, 2019, 290 p.

2. 'Wijninckxbijdrage' in een nieuw jasje : wellicht meer winnaars dan verliezers

In 2012 besliste de wetgever een bijdrage te vorderen van werkgevers en vennootschappen die voor een werknemer of bedrijfsleider een tweedepijlerpensioen financieren dat, samen met het wettelijk pensioen, uitstijgt boven het maximaal wettelijk ambtenarenpensioen. Al snel kreeg deze 'bijzondere socialezekerheidsbijdrage voor aanvullende pensioenen' de doopnaam Wijninckxbijdrage mee. Omdat de regeling niet simpel te beheren en te berekenen viel, werd er beslist om te starten met een vrij eenvoudige 'voorlopige regeling'. Die heeft zeven jaar lang gefunctioneerd en wordt in 2019 ingeruild voor de 'definitieve regeling'. Hierdoor zullen er zich paradoxaal genoeg in de praktijk heel wat situaties voordoen die onder de 'voorlopige regeling' (tot en met 2018) nog aanleiding gaven tot bijdrageplicht, maar niet meer onder de 'definitieve regeling', die zoals gezegd in 2019 van start gaat.

De wettelijke regeling van de Wijninckxbijdrage is, wat de werknemers betreft, vervat in artikel 38, § 3terdecies van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers. Voor de zelfstandigen is de regeling opgenomen in artikel 30 van de programmawet van 22 juni 2012. De jongste aanpassingen die vanaf 1 januari 2019 van toepassing zijn, staan te lezen in de wet van 21 december 2018 "houdende diverse bepalingen inzake sociale zaken" (BS 17 januari 2019, art. 66, e.v.).

[P. VAN EESBEECK en L. VEREYCKEN, "Wijninckxbijdrage' in een nieuw jasje : wellicht meer winnaars dan verliezers", *Fiscoloog* 2019, nr. 1597, 3.](#)

3. Duidelijkheid over verjaring

Het Hof van Cassatie doet uitspraak over het moment waarop de aanzuiveringsplicht een einde neemt. Ook schept het Hof duidelijkheid over het moment waarop de verjaring van een vordering tot aanzuivering begint te lopen. De auteur bekijkt het belang van deze uitspraak.

[E.S. VAN AGGELEN, "Duidelijkheid over verjaring", *NJW* 2019, nr. 397, 163.](#)

4. Leidt het afkopen van studiejaren effectief tot hoger pensioen? Het voorbeeld van doctorandi

Het regulariseren of het afkopen van studiejaren is een techniek bedoeld om het wettelijk pensioen te verhogen. Sinds 1 december 2017 moeten ook ambtenaren – naast werknemers en zelfstandigen – een (als beroepskost te beschouwen) bijdrage betalen. Dit artikel gaat dieper in op de vraag of het vanuit fiscaalrechtelijk perspectief interessant is om studiejaren te regulariseren. Deze vraag wordt in eerste instantie behandeld vanuit het standpunt van een welbepaalde doelgroep, namelijk doctorandi. Niettemin kunnen de bevindingen naar analogie worden toegepast op andere beroepscategorieën.

[M. WILMS, "Leidt het afkopen van studiejaren effectief tot hoger pensioen? Het voorbeeld van doctorandi", *TFR* 2019, nr. 555, 106-117.](#)

5. Pensioenkapitalen : ook verlaagd tarief na beëindigen 'volledige loopbaan'

Waar tot vandaag een verlaging van het tarief van de personenbelasting geldt voor wie zijn extralegaal pensioen pas opneemt bij het bereiken van de wettelijke pensioenleeftijd, en tot op dat ogenblik 'effectief actief' gebleven is, zal hetzelfde voortaan ook gelden als men het extralegaal pensioen opneemt nadat men een volledige loopbaan achter de rug heeft en men tot op dat ogenblik 'effectief actief' gebleven is, zelfs als men op dat ogenblik de

wettelijke pensioenleeftijd nog niet heeft bereikt. Dit blijkt uit een wetsvoorstel dat vorige week in de Kamercommissie Financiën werd goedgekeurd (*Parl.St.* Kamer 2018-19, nr. 54-2857/009).

J. VAN DYCK, "Pensioenkapitalen: ook verlaagd tarief na beëindigen 'volledige loopbaan' ", *Fiscoloog* 2019, nr. 1599, 1.

6. Cassatie bevestigt niet-terugwerkende kracht WAP

In de mate dat een pensioenuitkering opgebouwd in het buitenland verband houdt met werkgeversbijdragen die zijn betaald tot 31 december 2003 en waarvan vastgesteld wordt dat ze zijn verricht in het definitief en individueel voordeel van de belastingplichtige, kan de uitkering - zo bevestigt het Hof van Cassatie - niet in België worden belast (Cass. 21 september 2018, F. 15.0150.N). De auteur bespreekt dit arrest nader in detail. In de relatie met Nederland blijkt, zo stelt hij, de vrijstelling van Belgische belasting die hieruit voortvloeit in een aantal gevallen niet meer dan een dode mus te zijn.

L. MAES, "Cassatie bevestigt niet-terugwerkende kracht WAP", *Fiscoloog Internationaal* 2018, nr. 420, 4.

7. Le statut matrimonial des pensions complémentaires professionnelles

Il semblait acquis, dès avant l'arrêt de la Cour constitutionnelle du 27 juillet 2011, que le statut matrimonial de l'assurance de groupe (et des autres pensions complémentaires) était identique à celui de l'assurance vie individuelle, lorsque celle-ci forme une épargne commune aux époux mariés sous un régime de communauté, comme le régime légal. Dès lors, en cas de divorce spécialement, la valeur patrimoniale de la pension complémentaire constituée pendant le régime communautaire, devait être partagée entre l'époux affilié et son conjoint. La loi du 22 juillet 2018 qui réforme notamment les régimes matrimoniaux dans le Code civil, a amené, face à cette opinion, deux éléments perturbateurs.

C. DEVOET, "Le statut matrimonial des pensions complémentaires professionnelles", *Recueil général de l'enregistrement et du notariat* 2019, nr. 1, 2-17.

8. Avances sur contrats d'assurance de pension complémentaire professionnelle à des fins immobilières : réservées au cas de pleine propriété de biens immobiliers

Quel sens juridique donner à l'expression « biens immobiliers » dans les textes légaux autorisant, dans le contexte du second pilier des pensions, des avances sur contrats d'assurance ? L'unanimité peut-elle se faire à ce propos ?

C. DEVOET, Avances sur contrats d'assurance de pension complémentaire professionnelle à des ins immobilières : réservées au cas de pleine propriété de biens immobiliers, *For.Ass* 2018, 191-193.

9. Les conséquences fiscales de la réforme du droit des régimes matrimoniaux en matière d'assurance-vie individuelle

La présente contribution s'attache à un point particulier qui avait donné lieu à des controverses sur le plan du droit civil et du droit fiscal. Il s'agit du traitement matrimonial de l'assurance-vie individuelle entre conjoints communs en biens lorsque le décès d'un de ceux-ci se produit alors que le contrat d'assurance-vie n'est pas dénoué de ce fait. Elle analyse les répercussions de ce point de la loi du 22 juillet 2018, qui a réformé les régimes matrimoniaux, sur le droit fiscal des successions.

C. DEVOET, Les conséquences fiscales de la réforme du droit des régimes matrimoniaux en matière d'assurance-vie individuelle, For.Ass 2019, nr. 190, 3-11.

10. Cruciale sectorale onderhandelingen voor het eenheidsstatuut op het vlak van aanvullende pensioenen

In 2014 besliste de wetgever dat de sectoren eerst aan zet zijn voor de harmonisatie van de aanvullende pensioenen voor arbeiders en bedienden. Zij kregen hier 8 jaar de tijd voor – of anders gezegd – 4 sectorale onderhandelingsrondes. Uiterlijk tegen 1 januari 2023 moeten de sectoren één of meerdere cao's sluiten die een geharmoniseerd sectoraal pensioenstelsel invoeren dat ten laatste op 1 januari 2025 in werking treedt. Ondertussen zijn we halfweg en staan we aan de vooravond van de tweejaarlijkse sectorale onderhandelingen 2019-20 die wellicht cruciaal zullen blijken om in 2023 tijdig de eindmeet te halen. Tijd dus om even een stand van zaken op te maken: hoe ver staan de sectoren? Welke zijn op dit moment nog hun grootste uitdagingen of moeilijkheden in deze harmonisatieoefening en hoe kan hier een uitweg in gevonden worden?

I. DE SOMVIELE, "Cruciale sectorale onderhandelingen voor het eenheidsstatuut op het vlak van aanvullende pensioenen, Oriëntatie 2019, nr. 2, 37-49.

11. Life & Benefits

In Life & Benefits 2019/01 lezen we :

- Centraal Aanspreekpunt – Ook beleggingsverzekeringen straks in CAP-databank (L. Vereycken)
- Wettelijk en aanvullend pensioen – Nieuwe solidariteitsbijdrage geeft sommige meer nettopensioen (P. Roels)
- Aanvullend pensioen – Verplichte aansluiting van werknemers met tijdelijk of vervangingscontract (I. De Somviele)

In Life & Benefits 2019/02 lezen we:

- Tweede pijlerpensioen – Bijdrage van 3% bij overschrijding van Wijninckxdrempel (L. Vereycken)
- Tweede pijler werknemers – Afrekenen bij pensionering of reserve-overdracht (P. Roels)
- Successieplanning – Generatiesprong via beleggingsverzekering (P. Van Eesbeeck)

SELECTIE BUITENLANDSE RECHTSLEER: Frankrijk

X, "Agirc-Arrco : précisions sur le régime unifié de retraite complémentaire", La Semaine Juridique Social 2019, nr. 4, 40.

A. DE LOUVIGNY, "Retraite supplémentaire et critères discriminatoires", La Semaine Juridique Social 2019, nr. 5, 1034.

X, "Adaptation des garanties obligatoires d'assurance complémentaire collective en santé des salariés", La Semaine Juridique Social 2019, nr. 6, 57.

INTERNATIONAL UPDATE

1. Poland approves law creating new occupational pension plans

In November 2018, the Polish president approved a law that introduces new defined contribution occupational pension plans called Employee Capital Plans. The law is effective January 1, 2019, and the first PPKs will become

operational in July 2019. Employers will be required to offer a PPK to their employees unless they already offer (and continue to offer) a qualified pension plan through the voluntary Employee Pension Program. According to the government, the new law is intended to increase retirement savings and is expected to cover around 11.5 million workers.

Key details of the new law include:

- *Phase-in*: Employers will be required to offer a PPK to their employees starting in July 2019 (for employers with more than 250 employees), January 2020 (for employers with 50 to 250 employees), July 2020 (for employers with 20 to 49 employees), or January 2021 (for all other employers).
- *Enrollment*: All employees aged 19 to 55 with at least 3 months of service will be automatically enrolled in their employer's PPK but can opt out. Those who choose to opt out will be automatically reenrolled every 4 years. Employees aged 56 to 69 will only be enrolled at their request.
- *Contributions*: Employers will contribute 1.5 percent of gross wages and employees will contribute 2 percent; additional voluntary contributions of up to 2.5 percent from employers and 2 percent from employees will be possible. Employees with total income less than 1.2 times the monthly minimum wage will contribute 0.5 percent of gross wages. (The monthly minimum wage will be 2,250 zloty [US\$595.75] in 2019.) The government will provide a one-time grant of 250 zloty (US\$66.19) plus an additional 240 zloty (US\$63.55) per year to all PPK participants.
- *Investments*: Each employer will choose, in consultation with trade union or employee representatives, a financial institution to manage its PPK assets. Assets will be invested in life-cycle funds that adjust the participants' portfolios to an age-based risk profile.
- *Fees*: Financial institutions may charge PPK participants an annual administrative fee of up to 0.5 percent of net assets under management. An additional 0.1 percent may be charged if certain performance standards are met.
- *Withdrawals*: Upon reaching age 60, a participant may withdraw up to 25 percent of the account balance as a lump sum with the remainder paid as programmed withdrawals over at least 10 years. Early withdrawals before age 60 will be allowed under certain conditions, including if the participant, a spouse, or a dependent child becomes seriously ill.
- *Survivor benefits*: If the participant dies, 50 percent of the account balance will be paid to the widow(er) and the rest to other eligible survivors.

In addition to the PPE and PPK, Poland's pension system consists of a public notional defined contribution program and voluntary privately managed individual accounts.

Bron: SSA, International Update, December 2018.

2. Germany implements pension reforms affecting contribution rates and benefits

In January 2019, Germany implemented a social insurance reform law that sets new minimum and maximum contribution rates, extends eligibility for reduced contributions, adjusts the target replacement rate for old-age pensions, modifies the benefit formula for disability pensions, and expands pension credits for certain caregivers of young children. The provisions are intended to improve benefit adequacy and to protect vulnerable populations from poverty. The government estimates the reforms will cost a total of €32 billion (US\$36.64 billion) through 2025.

Key changes that came into effect on January 2019 (unless otherwise noted) include:

- *New minimum and maximum social insurance contribution rates:* The law prevents the overall contribution rate (split equally between employers and employees) from rising above 20 percent of monthly covered earnings/payroll or falling below 18.6 percent of monthly covered earnings/payroll through 2025. (Contribution rates are adjusted annually.) Currently, the overall contribution rate is 18.6 percent and is projected to remain at this rate through 2023 before increasing to 19.9 percent in 2024 and to 20.3 percent in 2025 (thereby triggering the 20 percent cap). Under the previous law, the maximum contribution rate was set at 20 percent until 2020 and 22 percent from 2020 to 2030.
- *An increase in the number of workers who pay reduced contributions:* Effective July 1, employees with monthly earnings from €450 (US\$515.25) up to €1,300 (US\$1,488.50) will pay reduced social insurance contributions; the specific rate depends on an employee's earnings, with rates increasing progressively as earnings increase. Previously, reduced contributions were paid with earnings from €450 to €850 (US\$973.25). (Employers continue to pay the full contribution rate regardless of the employee's earnings level.)
- *A new target replacement rate for old-age pensions:* The law sets the target replacement rate for old-age pensions at 48 percent of average wages (the current rate), through 2025. Under the previous law, the target replacement rate was set at 46 percent until 2020 and 43 percent from 2020 to 2030. (The target replacement rate is maintained through adjustments in the benefit formula.)
- *Benefit formula adjustments for disability pensions:* The law increases the number of years that an individual with a disability is credited as having worked and paid contributions (based on their average income before the disability began). Under the previous law, the period from the date of the reduction in earning capacity up to age 62 and 3 months (gradually increasing to age 65 by 2024) was taken into account in the pension calculation. The new law extends this period to age 65 and 8 months (gradually increasing to age 67 by 2031).
- *An increase in pension credits for certain parents:* For children born before 1992, the maximum number of individual earnings points credited to a parent who cared for a child up to age 3 increased from 2 to 2.5 earnings points. (For children born since 1992, a parent will continue to be credited with one earnings point for each year of care, up to 3 years.)

Germany's social insurance pension program covers employed persons; certain self-employed persons; military personnel; and, under certain conditions, caregivers and unemployment, sickness, and certain other benefit recipients. To qualify for an old-age pension, the insured must have reached the normal retirement age of 65 and 8 months (gradually rising to 67 by 2029) and have at least 5 years of contributions. (The normal retirement age may be lower under certain conditions.) Old-age and disability pensions are calculated as the product of: (1) total individual earnings points (individual lifetime earnings divided by average national earnings multiplied by a normal entry factor); (2) the pension factor (typically 1.0, but lower in certain cases such as early retirement); and (3) the pension value (the monthly benefit amount for one year of average covered earnings, adjusted according to changes in average national earnings).

Bron: SSA, International Update, January 2019.

3. Croatia implements pension reform package

In January 2019, Croatia implemented a pension reform package that accelerates retirement age increases, changes early and deferred retirement incentives, increases the minimum old-age pension, and modifies mandatory individual account participation rules and incentives. According to the government, the reforms aim to increase benefit adequacy, improve intergenerational fairness, and ensure the long-term financial sustainability of the public pension system. In 2018, Croatia's public pension system had a budget deficit of around 17 billion kuna (US\$2.6 billion).

Key reforms that went into effect January 1 (unless otherwise noted) include:

- *An acceleration of scheduled increases to the normal retirement age:* The normal retirement age for women (age 62 and 4 months as of January 1) will gradually rise by 4 months a year until reaching age 65 in 2027, matching the normal retirement age for men. The normal retirement age for men and women will subsequently rise at the same rate until reaching age 67 in 2033. Previously, the normal retirement age for women was scheduled to reach age 65 in 2030, and the age for men and women was scheduled to reach age 67 in 2038. (As before, insured persons must also have at least 15 years of coverage to receive an old-age pension.)
- *An acceleration of scheduled increases to the early retirement age:* In parallel with the increases to the normal retirement age, the early retirement age will gradually increase to allow for retirement (with a reduced pension) up to 5 years before the normal retirement age. As such, the early retirement age for women (age 57 and 4 months as of January 1) will gradually rise to age 60 in 2027, and the age for men and women will subsequently rise until reaching age 62 in 2033. Previously, the early retirement age was scheduled to reach age 60 in 2030 for women, and age 62 in 2038 for men and women.
- *An acceleration of scheduled increases in the required years of coverage for early old-age pensions:* The required years of coverage for women (32 years and 4 months as of January 1) will gradually rise by 4 months a year until reaching 35 years in 2027, matching the coverage requirement for men. Previously, the coverage requirement for women was scheduled to reach 35 years in 2030.
- *Changes to the incentives for early and deferred retirement:* Old-age pensions are now reduced by 0.34 percent for each month they are claimed before the normal retirement age or increased by 0.34 percent for each month of deferral after the normal retirement age. The maximum reduction or increase is 20.4 percent (for workers retiring 5 years before or 5 years after the normal retirement age). Previously, pensions were reduced or increased by 0.15 percent for each month of early or deferred retirement.
- *An increased minimum old-age pension:* In July 2019, the minimum monthly old-age pension under the social insurance program will increase by 3.13 percent. (The minimum monthly old-age pension is currently 63.61 kunas [US\$9.84] for each year of coverage.) The increase is expected to affect around 246,000 pensioners.
- *An expanded opt-out provision for mandatory individual accounts:* All workers participating in the mandatory individual account program now have the option of transferring their individual account balances to the social insurance program for a higher social insurance benefit. Previously, only persons born from 1952 to 1961 who were covered by the social insurance program as of January 1, 2002, could opt out of the mandatory individual account program. (Persons born before 1952 are covered by the social insurance program only.)
- *A new pension supplement for old-age pensioners who remain in the mandatory individual account program:* At retirement, workers who choose to remain in the mandatory individual account program will receive a supplement of 27 percent of the social insurance old-age pension accrued prior to 2001, plus 20.25 percent of

the mandatory individual account old-age pension accrued from 2002 until retirement. Previously, the 27-percent supplement was paid to persons receiving a social insurance pension only.

Croatia's pension system consists of a pay-as-you-go social insurance program, mandatory individual accounts, and voluntary private pensions. The qualifying conditions for an old-age pension are the same under the social insurance and mandatory individual account programs.

Bron: SSA, International Update, February 2019.

4. Canada implements Canada Pension Plan expansion

In January 2019, Canada's federal government implemented a law that gradually expands the Canada Pension Plan (CPP), an earnings-related pension program that covers employed and self-employed workers in all provinces except Quebec. (The province of Quebec opted out of the CPP, but has a similar earnings-related pension program called the Quebec Pension Plan [QPP]; in February 2018, Quebec's government passed a QPP expansion law that largely follows the framework of the federal CPP expansion.) The law will be phased in gradually through 2025 and aims to improve the retirement security of future retirees; a worker with a full contribution history under the expanded CPP will receive a monthly old-age pension of around one-third of his or her average monthly career earnings, up from one-quarter of earnings prior to the reform.

Changes to the CPP that went into effect on January 1 include:

- *An increase in contribution rates:* The contribution rate for employers and employees increased from 4.95 percent to 5.10 percent of payroll and earnings, respectively, up to the annual earnings ceiling (the year's maximum pensionable earnings, or YMPE). (The YMPE for 2019 is C\$57,400 [US\$42,116.63].) The contribution rate will continue to increase gradually each year until reaching 5.95 percent for both employers and employees in 2023. In addition, in 2024 a second earnings ceiling (the year's additional maximum pensionable earnings, or YAMPE) will be introduced that will be set at 107 percent of the YMPE in 2024 and 114 percent of the YMPE in 2025 and thereafter. Employers and employees will each contribute 4 percent of payroll or earnings from the YMPE up to the YAMPE.
- *An increase in benefits:* Old-age, disability, and survivor pensions will increase based on how long a worker has contributed to the expanded CPP. As such, benefit increases will be modest for workers currently nearing retirement and larger for younger workers just entering the labor force. The first full old-age pensions under the expanded CPP will be paid in 2065.
- *A new tax benefit for low-income workers:* The government introduced a new refundable tax credit (the Canada Workers Benefit, or CWB) to supplement the earnings of low-income workers and encourage more people to join the labor force. The CWB replaces the Working Income Tax Benefit (WITB); compared with the WITB, the CWB provides higher maximum tax benefits and increases the income level at which benefits are phased out.

Canada's pension system consists of the public CPP, Old-Age Security (OAS), and Guaranteed Income Supplement (GIS) programs, and voluntary tax-advantaged private savings and employer-sponsored pension plans. The normal retirement age for a CPP old-age pension is 65 with at least one valid annual contribution; a reduced pension is possible from age 60 to 64, and a deferred pension (for an increased benefit) is possible up to age 70. OAS is a nearly universal pension paid to persons aged 65 or older and is financed through general revenue. To be eligible for an

OAS pension, a person must be a legal resident of Canada for at least 10 years after reaching age 18. Low-income OAS pensioners are eligible for the income-tested GIS.

Bron: SSA, International Update, January 2019.

5. Sweden increases investment flexibility for pension buffer funds

In November 2018, Sweden's parliament passed a law, effective January 1, 2019, that modifies the investment rules for the country's four main pension buffer funds (AP1, AP2, AP3, and AP4). Buffer funds help smooth fluctuations during periods when pension contributions are insufficient to cover pension disbursements from the earnings-related notional defined contribution (NDC) pension program. (Two other buffer funds exist: a smaller AP6 buffer fund that invests solely in private equity, but receives no contributions and pays no benefits; and an AP7 fund that manages the default investment option for the country's mandatory individual account program.) Collectively, the four main buffer funds managed 1,412 billion kronor (US\$155 billion) in assets at the end of 2017.

Bron: SSA, International Update, December 2018.

6. France merges private-sector occupational pension programs

In January 2019, France's main occupational pension programs for private-sector employees—the General Association of Retirement Institutions for Executives (AGIRC) and the Association of Supplemental Pension Plans for Employees (ARRCO)—merged to form a single program called AGIRC-ARRCO. As part of the merger, new rules went into effect that harmonize base and special contributions, pension point values, and program administration, and provide new incentives for deferred retirement. France's employers and trade unions first approved the pension program merger in October 2015, and ARRCO and AGIRC announced the final details of the reform on January 15, 2018. The creation of a unified AGIRC-ARRCO program is part of a broader effort to simplify France's supplemental pensions, make pensions fairer across different categories of employees, and improve the programs' financial sustainability.

The AGIRC-ARRCO merger involved changes in these key program areas:

- *Base contributions.* There is one set of rates and two salary bands used to calculate contributions under the merged program. (Previously, there were separate rates and six salary bands for calculating ARRCO and AGIRC contributions.) For earnings up to the social security earnings ceiling (3,377 euros [US\$3,868.40] a month in 2019), the contribution rate is 3.15 percent for employees and 4.72 percent for employers. For earnings above and up to eight times the earnings ceiling, the contribution rate is 8.64 percent for employees and 12.95 percent for employers. (The contributions may be reduced or waived for certain lower income employees, and employers can choose to pay a portion of their employees' share of the contributions.)
- *Special contributions.* The merged program includes a new general equilibrium contribution (contribution d'équilibre general, or CEG) that replaces several special contributions under the ARRCO and AGIRC programs. The CEG is collected in addition to the base contributions and used to finance pensions paid to individuals younger than age 67 and certain other program provisions. For earnings up to the social security earnings ceiling, the CEG is 0.86 percent for employees and 1.29 percent for employers. For earnings above and up to eight times the earnings ceiling, the CEG is 1.08 percent for employees and 1.62 percent for employers.

- *Pension points.* For pensions claimed on or after January 1, there is a single account for calculating pension points. (Old-age pensions are calculated by multiplying an individual's lifetime pension points by the value of a pension point at retirement.) Previously, an individual could have two accounts if he or she participated in both the ARRCO and AGIRC programs. With the merger, all ARRCO points have become AGIRC-ARRCO points with no change in value (1 ARRCO point equals 1 AGIRC-ARRCO point); AGIRC points have been converted to AGIRC-ARRCO points by applying a conversion factor (1 AGIRC point equals 0.347791548 AGIRC-ARRCO points).
- *Deferred retirement.* To encourage employees born on or after January 1, 1957 to defer claiming their old-age pensions until after the legal minimum retirement age (currently age 62), the merged program provides age-related incentives for new pensions. (Individuals receiving or entitled to receive a full pension before 2019 and certain other categories of people are not affected.) If an individual claims his or her pension at age 62, the pension is temporarily reduced by 10 percent for 3 years. There is no reduction if the pension is claimed at age 63, and the pension is temporarily increased by 10 percent for each year of deferral from age 64 to age 67 (up to 30 percent).

Bron: SSA, International Update, February 2019.

GELEZEN IN HET BELGISCH STAATSBLAD

1. Omzetting IORP II-richtlijn en wijziging IBP-wet

Met de wet van 11 januari 2019 is de IORP II-richtlijn omgezet in Belgische wetgeving. Daarnaast zijn wijzigingen doorgevoerd aan de IBP-wet.

Wet van 11 januari 2019 tot omzetting van de richtlijn (EU) 2016/2341 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 betreffende de werkzaamheden van en het toezicht op instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (IBPV) en tot wijziging van de wet van 27 oktober 2006 betreffende het toezicht op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening, BS 23 januari 2019

2. Wijziging solidariteitsbijdrage zelfstandigen

De solidariteitsbijdragen die zelfstandigen betalen is onderhevig aan wijzigingen. Deze wijzigingen zijn doorgevoerd met een KB van 21 december 2018.

Koninklijk besluit van 21 december 2018 tot wijziging van het koninklijk besluit van 22 december 1967 houdende algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen, met betrekking tot de invloed van de vrijstelling van de betaling van de bijdragesupplementen op het pensioen, BS 29 januari 2019.

3. Verhoging minimumpensioen volledige loopbaan

Het minimumpensioen voor werknemers en zelfstandigen met een volledige loopbaan stijgt. Deze verhoging werd doorgevoerd via een KB van 15 januari 2019 en een KB van 5 februari 2019.

Koninklijk besluit van 15 januari 2019 tot verhoging van de minimumpensioenen voor een volledige loopbaan, BS 25 januari 2019.

Koninklijk besluit van 5 februari 2019 tot uitvoering van artikel 131quater, tweede lid, 2° van de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen, BS 18 februari 2019.

4. Basispensioenbijdragevoet lokale besturen en politiezones

De basispensioenbijdragevoet voor de lokale besturen en politiezones, is opnieuw vastgesteld (41,5% voor 2021). Twee KB's zijn in dit opzicht relevant, beiden d.d. 7 februari 2019.

Koninklijk besluit van 7 februari 2019 tot uitvoering van artikel 16, eerste lid, 2), van de wet van 24 oktober 2011 tot vrijwaring van een duurzame financiering van de pensioenen van de vastbenoemde personeelsleden van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten en van de lokale politiezones, tot wijziging van de wet van 6 mei 2002 tot oprichting van het fonds voor de pensioenen van de geïntegreerde politie en houdende bijzondere bepalingen inzake sociale zekerheid en houdende diverse wijzigingsbepalingen voor de jaren 2020 en 2021, BS 19 februari 2019.

Koninklijk besluit van 7 februari 2019 tot uitvoering van artikel 16, eerste lid, 1), van de wet van 24 oktober 2011 tot vrijwaring van een duurzame financiering van de pensioenen van de vastbenoemde personeelsleden van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten en van de lokale politiezones, tot wijziging van de wet van 6 mei 2002 tot oprichting van het fonds voor de pensioenen van de geïntegreerde politie en houdende bijzondere bepalingen inzake sociale zekerheid en houdende diverse wijzigingsbepalingen voor het jaar 2021, BS 19 februari 2019.

OMBUDSMAN: Gewezen politiek vluchteling krijgt IGO toegekend zonder bewijs afwezigheid pensioenrechten herkomstland

De Federale Pensioendienst (FPD) onderzocht of een gepensioneerde aanspraak kon maken op een Inkomensgarantie voor Ouderen (IGO). Deze gepensioneerde beschikte op dat moment reeds enkele jaren ingevolge naturalisatie over de Belgische nationaliteit. In het verleden was zij uit Rusland gevlucht en had zij het statuut van politiek vluchteling gekregen. Betrokkene had destijds in Rusland gewerkt. Artikel 7§1 van de IGO-wet (22 maart 2001) bepaalt dat de "IGO enkel kan worden toegekend na onderzoek van de bestaansmiddelen en van de pensioenen". Bijgevolg meldde de FPD haar dat de IGO slechts kon toegekend worden indien zij eerst al haar pensioenrechten had uitgeput in Rusland. Zij diende door middel van een attest het bewijs te leveren ofwel dat zij een pensioen van Rusland ontvangt ofwel dat ze geen recht heeft op een pensioen voor haar tewerkstelling in Rusland. Zij durfde echter geen enkel contact te leggen met instanties uit Rusland. Dit uit vrees voor haar eigen familie hier en haar familieleden die nog in haar thuisland wonen. Toen zij dit meedeelde aan de FPD werd haar geantwoord dat ze bijgevolg geen aanspraak zou kunnen maken op een IGO. Ter staving verwees de FPD naar rechtspraak van de arbeidsrechtbank Antwerpen (Arbrb. Antwerpen, 21 maart 2013, AR 12/2635/A, onuitg) over een volgens de FPD gelijkaardig dossier. Betrokkene kon hiermee niet instemmen en wendde zich tot de Ombudsman Pensioenen.

De Ombudsman analyseerde het vonnis waarnaar de FPD verwees. Uit deze analyse bleek dat deze casus niet vergelijkbaar was vermits in het door de FPD aangehaalde vonnis betrokkene nooit het statuut van vluchteling heeft gehad en zij bovendien geen pensioenattest bezorgde aan de FPD stellende dat ze niet wist waar ze dit kon bekomen vermits de ambassade van Rusland haar niet kon helpen. Vervolgens verwees de Ombudsman naar een ander vonnis van de arbeidsrechtbank Antwerpen (Arbrb. Antwerpen, 7 februari 2013, AR 12/2643/A, onuitg) waarbij de rechter tot de conclusie kwam dat een politiek vluchteling in de onmogelijkheid verkeert om enig bewijs van de eventuele pensioenrechten in het land van herkomst op te vragen. Hiervoor werd verwezen naar artikel 55/3 van de Vreemdelingenwet. Krachtens deze bepaling houdt een vluchteling op vluchteling te zijn wanneer hij valt onder artikel 1, C van het Verdrag van Genève, dat de vluchteling verbiedt om zich opnieuw onder bescherming te stellen van de nationale overheden van het land. Dat impliceert dat de vluchteling geen contact meer mag opnemen met de overheidsdiensten van het land waaruit deze gevlucht is, onder meer voor het aanvragen van documenten. De Ombudsman Pensioenen vindt dat de pensioendiensten gepaste en billijke beslissingen moeten nemen die in een redelijke verhouding staan tot de feiten. Zo vindt de Ombudsman het niet logisch dat wanneer het opvragen van een pensioenattest niet kon opgelegd worden aan een politiek vluchteling, dit wel zou kunnen wanneer deze in een later stadium de Belgische nationaliteit zou bekomen hebben. Immers, ook al beschikte de gepensioneerde op het ogenblik van de aanvraag tot het bekomen van een IGO niet meer over het statuut van politiek vluchteling, toch bevond zij zich -wat betreft het opvragen van een pensioenattest bij het land van waar zij gevlucht was- in een situatie die gelijkaardige bescherming vereist als iemand die het statuut van politiek vluchteling heeft, daar zij ooit als politiek vluchteling erkend is geweest. Daarenboven was de Ombudsman de mening toegedaan dat in dergelijke gevallen met de nodige omzichtigheid moet worden gehandeld waardoor het opvragen van een dergelijk attest voor de personen die erkend zijn geweest als politiek vluchteling niet opportuun is. De FPD stemde in met de argumentatie van de Ombudsman en kende een IGO toe.

Nummer 3 jaargang 13 afgesloten op 12 maart 2019.

Deze nieuwsbrief is verbonden aan de bijzondere leergang pensioenrecht en wordt in functie van recente ontwikkelingen opgesteld. Het doel is de studenten en geïnteresseerden te informeren over de allerlaatste ontwikkelingen in het pensioenrecht. Reacties zijn welkom aan yves.stevens@kuleuven.be of leergangpensioenrecht@law.kuleuven.be.

De nieuwsbrief “Leergang pensioenrecht” is erkend als juridisch tijdschrift in de zin van art. 280,5° van het wetboek der registratie, hypotheek en griffierechten – erkenningsnummer E.L. 911/1021/135.